

Z A K O N

O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA IZMEĐU REPUBLIKE SRBIJE, S JEDNE STRANE, I EVROPSKE UNIJE, S DRUGE STRANE, O UČEŠĆU REPUBLIKE SRBIJE U PROGRAMU JEDINSTVENOG TRŽIŠTA EVROPSKE UNIJE

Član 1.

Potvrđuje se Sporazum između Republike Srbije, s jedne strane, i Evropske unije, s druge strane, o učešću Republike Srbije u Programu jedinstvenog tržišta Evropske unije, sačinjen u Beogradu i Briselu, 12. septembra 2023. godine u originalu na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma između Republike Srbije, s jedne strane, i Evropske unije, s druge strane, o učešću Republike Srbije u Programu jedinstvenog tržišta Evropske unije, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik glasi:

AGREEMENT

between the Republic of Serbia, of the one part, and, the European Union, of the other part, on the participation of the Republic of Serbia in the Union programme Single Market Programme

The Government of the Republic of Serbia (hereinafter referred to as 'Serbia'), as the representative of the Republic of Serbia,

of the one part,

and

the European Commission (hereinafter referred to as 'the Commission'), on behalf of the European Union,

of the other part,

hereinafter referred to as 'the Parties'

WHEREAS the Framework Agreement between the European Community and the Republic of Serbia on the General Principles for the participation of Serbia in Community Programmes¹ stipulates that the specific terms and conditions regarding the participation of Serbia in each particular programme, in particular the financial contribution payable, are to be determined by agreement between the Commission, and the competent authorities of Serbia;

WHEREAS the Union programme Single Market Programme was established by Regulation (EU) 2021/690 of the European Parliament and of the Council² (hereinafter referred to as "the Single Market Programme");

¹ OJ L 192, 22.7.2005, p. 29.

² Regulation (EU) 2021/690 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing a programme for the internal market, competitiveness of enterprises, including small and medium-sized enterprises, the area of plants, animals, food and feed, and European statistics (Single Market Programme) and repealing Regulations (EU) No 99/2013, (EU) No 1287/2013, (EU) No 254/2014 and (EU) No 652/2014, OJ L 153, 03.05.2021, p. 1.

WHEREAS the specific terms and conditions of the association should be determined by an international agreement between the Union and the Associated Country;

RECOGNISING the general principles as set out in Regulation (EU) 2021/690 of the European Parliament and of the Council;

WHEREAS, according to Regulation (EU) 2021/690 of the European Parliament and of the Council, acceding countries, candidate countries and potential candidates and European Neighbourhood Policy countries may participate in accordance with the general principles and general terms and conditions for the participation of those countries in Union programmes established in the respective framework agreements and Association Council decisions, or in similar agreements, and in accordance with the specific conditions laid down in agreements between the Union and those countries;

ACKNOWLEDGING the objectives of the Single Market Programme to improve the functioning of the internal market, and especially to protect and empower citizens, consumers and businesses, in particular SMEs, by enforcing Union law, facilitating market access, setting standards and promoting human, animal and plant health and animal welfare, whilst respecting the principles of sustainable development and ensuring a high level of consumer protection, as well as to develop, produce and disseminate high-quality, comparable, timely and reliable European statistics which underpin the design, monitoring and evaluation of all Union policies and help citizens, policymakers, authorities, businesses, academia and the media to make informed decisions and to actively participate in the democratic process;

RECOGNISING the common desire of the Parties to further develop, strengthen, stimulate and extend their relations and cooperation,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1

Scope of the association

Serbia shall participate as associated country in and contribute to the specific objective corresponding to sub-paragraph 2(b), strengthening the competitiveness and sustainability of SMEs, and achieving additionality at Union level, of the Single Market Programme referred to in Article 3 of Regulation (EU) 2021/690 of the European Parliament and of the Council³ in its most up to date version.

³ Regulation (EU) 2021/690 of the European Parliament and of the Council of 28 April 2021 establishing a programme for the internal market, competitiveness of enterprises, including small and medium-sized enterprises, the area of plants, animals, food and feed, and European statistics (Single Market Programme) and repealing Regulations (EU) No 99/2013, (EU) No 1287/2013, (EU) No 254/2014 and (EU) No 652/2014, OJ L 153, 03.05.2021, p. 1.

Article 2

Terms and conditions of participation in the Single Market Programme

1. Serbia shall participate in the Single Market Programme in accordance with the conditions laid down in the Framework Agreement between the European Community and the Republic of Serbia on the General Principles for the participation of Serbia in Community Programmes, and under the terms and conditions set forth in this Agreement, in the legal act referred to in Article 1 of this Agreement, as well as in any other rules pertaining to the implementation of the Single Market Programme, in their most up to date versions.
2. Unless otherwise provided for in the terms and conditions referred to in paragraph 1 of this Article, legal entities established in Serbia may participate in actions of the Single Market Programme under conditions equivalent to those applicable to legal entities established in the Union, including respect for EU restrictive measures⁴.
3. Representatives of Serbia shall have the right to participate as observers in the committees referred to in Article 21.1 of the Regulation (EU) 2021/690 of the European Parliament and of the Council, without voting rights and for points which concern Serbia. The committee shall meet without the presence of representatives of Serbia at the time of voting. Serbia will be informed of the result.
4. Travel costs and subsistence expenses incurred by representatives and experts of Serbia for the purposes of taking part as observers in the work of the committees referred to in Article 21.1 of the Regulation (EU) 2021/690 of the European Parliament and of the Council, or in other meetings related to the implementation of the Single Market Programme, shall be reimbursed by the European Union on the same basis as and in accordance with the procedures in force for representatives of the Member States of the European Union.
5. Serbia shall take all necessary measures, as appropriate, to ensure that goods and services, purchased in Serbia or imported into Serbia, which are partially or entirely financed pursuant to the grant agreements and/or contracts concluded for the realization of the activities in accordance with this Agreement, are exempted from customs duties, import duties and other fiscal charges, including the VAT, that are applicable in Serbia.

Article 3

Financial contribution

1. Participation of Serbia or Serbian legal entities in the Single Market Programme shall be subject to Serbia contributing financially to the Programme and the related management, execution, and operation costs under the general budget of the Union (hereinafter referred to as the 'Union budget').

⁴ The EU restrictive measures are restrictive measures adopted pursuant to the Treaty on the European Union or the Treaty on the Functioning of the European Union.

2. The financial contribution shall take the form of the sum of:
 - a. an operational contribution; and
 - b. a participation fee.
3. The financial contribution shall take the form of an annual payment made in one instalment and shall be due at the latest in May.
4. The operational contribution shall cover operational and support expenditure of the Programme and be additional both in commitment and payment appropriations to the amounts entered in the Union budget definitively adopted for the Single Market Programme.
5. The initial operational contribution shall be based on a contribution key defined as the ratio of the Gross Domestic Product (GDP) of Serbia at market prices to the GDP of the Union at market prices. The GDPs at market prices to be applied shall be determined by the dedicated Commission services based on the most recent statistical data available for budget calculations in the year prior to the year in which the annual payment is due. Adjustments to this contribution key are laid down in Annex I.
6. The initial operational contribution shall be calculated applying the contribution key, as adjusted, to the initial commitment appropriations entered in the Union budget definitively adopted for the applicable year for financing the Single Market Programme.
7. The participation fee shall be 4% of the annual initial operational contribution as calculated in accordance with paragraphs 5 and 6 and shall be phased in as set out in Annex I. The participation fee shall not be subject to retrospective adjustments or corrections.
8. The Union shall provide Serbia with information in relation to its financial participation as included in the budgetary, accounting, performance and evaluation related information provided to the Union budgetary and discharge authorities concerning the Single Market Programme. That information shall be provided having due regard to the European Union's and Serbia's confidentiality and data protection rules and shall be without prejudice to the information which Serbia is entitled to receive under Annex II.
9. All contributions of Serbia or payments from the Union, and the calculation of amounts due or to be received shall be made in euro.

Article 4

Monitoring, Evaluation and Reporting

1. Without prejudice to the responsibilities of the Commission, the European Anti-Fraud Office (OLAF) and the Court of Auditors of the European Union in relation to monitoring and evaluation of the Single Market Programme, the participation of Serbia in that Programme shall be continuously monitored on a partnership basis involving the Commission and Serbia.
2. The rules concerning sound financial management, including the financial control, recovery and other antifraud measures in relation to Union funding under this Agreement are laid down in Annex II.

Article 5

Final provisions

1. This Agreement shall enter into force on the date on which the Parties have notified each other of the completion of their internal procedures necessary for that purpose.
2. This Agreement shall apply from 1 January 2021. It shall remain in force for as long as is necessary for all the projects and actions, activities or parts thereof financed from the Single Market Programme, all the actions necessary to protect the financial interests of the European Union and all the financial obligations stemming from the implementation of this Agreement between the Parties to be completed.
3. The European Union and Serbia may apply this Agreement provisionally in accordance with their respective internal procedures and legislation. The provisional application shall begin on the date on which the Parties have notified each other of the completion of their internal procedures necessary for that purpose.
4. Should Serbia notify the Commission acting on behalf of the Union that it will not complete its internal procedures necessary for the entry into force of this Agreement, this Agreement shall cease to apply provisionally on the date of receipt of this notification by the Commission, which shall constitute the cessation date for the purposes of this Agreement.
5. The application of this Agreement may be suspended by the European Union in case of non-payment of the financial or operational contribution due by Serbia in accordance with point II of paragraph 3 of Annex I.

In case of non-payment which may significantly jeopardize the implementation and management of the Single Market Programme, the Commission shall send a formal letter of reminder. Where no payment is made within 20 working days after the formal letter of reminder, suspension of the application of this Agreement shall be notified by the Commission to Serbia by a formal letter of notification which shall take effect 15 days following the receipt of this notification by Serbia.

In case the application of this Agreement is suspended, legal entities established in Serbia shall not be eligible to participate in award procedures not yet

completed when the suspension takes effect. An award procedure shall be considered completed when legal commitments have been entered into as a result of that procedure.

The suspension does not affect the legal commitments entered into with the legal entities established in Serbia before the suspension took effect. This Agreement shall continue to apply to such legal commitments.

The European Union shall immediately notify Serbia once the entire amount of the financial or operational contribution due has been received by it. The suspension shall be lifted with an immediate effect upon this notification.

As of the date when the suspension is lifted, legal entities of Serbia shall be again eligible in award procedures launched after this date and in award procedures launched before this date, for which the deadlines for submission of applications has not expired.

6. Either Party may terminate this Agreement at any time by a written notification informing of the intent to terminate it.

The termination shall take effect three calendar months after the date on which the written notification reaches its addressee. The date on which the termination takes effect shall constitute the termination date for the purposes of this Agreement.

7. Where this Agreement ceases to apply provisionally in accordance with paragraph (4) or is terminated in accordance with paragraph (6), the Parties agree that:
 - a. projects or actions, activities or parts thereof in respect of which legal commitments have been entered into during the provisional application and/or after the entry into force of this Agreement, and before this Agreement ceases to apply or is terminated shall continue until their completions under the conditions laid down in this Agreement;
 - b. the annual financial contribution of the year N during which this Agreement ceases to apply provisionally or is terminated shall be paid in accordance with Article 3.

The Parties shall settle by common consent any other consequences of termination or cessation of provisional application of this Agreement.

8. This Agreement may only be amended in writing by common consent of the Parties. The entry into force of the amendments will follow the same procedure as that applicable for the entry into force of this Agreement.
9. The Annexes to this Agreement shall form an integral part of this Agreement.

10. English shall be used for the procedures related to requests, contracts, and reports, as well as for other administrative aspects of the Single Market Programme.

This Agreement shall be drawn up in duplicate in English.

Done at Belgrade and Brussels, this 12th day of September in the year 2023.

*For the Government of the Republic of Serbia,
as the representative of the Republic of Serbia,*

*For the Commission, on behalf of the
European Union,*

Siniša MALI
*Deputy Prime Minister and Minister of
Finance*

Kerstin JORNA
*Director-General
Directorate-General for Internal Market,
Industry, Entrepreneurship and SMEs*

*ANNEX I: Rules governing the financial contribution of Serbia to the Single Market
Programme (2021-2027)*

ANNEX II: Sound Financial Management

Annex I

Rules governing the financial contribution of the Republic of Serbia to the Single Market Programme (2021-2027)

I. Calculation of Serbia's financial contribution

1. The financial contribution of Serbia to the Single Market Programme shall be established on a yearly basis in proportion to, and in addition to, the amount available each year in the Union budget for commitment appropriations needed for the management, execution, and operation of the Single Market Programme.
2. The participation fee referred to in Article 3(7) of this Agreement shall be phased in as follows:
 - 2021: 0,5%;
 - 2022: 1%;
 - 2023: 1,5%;
 - 2024: 2%;
 - 2025: 2,5%;
 - 2026: 3%;
 - 2027: 4%.
3. In accordance with Article 3(5) of this Agreement, the initial operational contribution to be paid by Serbia for its participation in the Single Market Programme will be calculated for the respective financial years by applying an adjustment to the contribution key.

The adjustment to the contribution key shall be:

$$\text{Contribution Key Adjusted} = \text{Contribution Key} \times \text{Coefficient}$$

The coefficient used for the above calculation to adjust the contribution key shall be 0.01 for 2021 and 0.50 for 2022-2027.

II. Payment of Serbia's financial contribution

1. The Commission shall communicate to Serbia, as soon as possible and at the latest when issuing the first call for funds of the financial year, the following information:
 - a. the amounts in commitment appropriations in the Union budget definitively adopted for the year in question for the budget lines covering participation of Serbia, in Single Market Programme;
 - b. the amount of the participation fee referred to in Article 3(7) of this Agreement;

On the basis of its Draft Budget, the Commission shall provide an estimate of information for the following year under points (a) and (b) as soon as possible, and, at the latest, by 1 September of the financial year.

2. The Commission shall issue, at the latest in April of each financial year, a call for funds to Serbia corresponding to its contribution under this Agreement.

Each call for funds shall provide for the payment of Serbia's contribution not later than 30 days after the call for funds is issued.

For the first three years of implementation of this Agreement, the Commission shall issue a single call for funds, within 60 days following the date on which this Agreement starts producing legal effects.

3. Serbia shall pay its financial contribution under this Agreement in accordance with point II of this Annex. In the absence of payment by Serbia by the due date, the Commission shall send a formal letter of reminder.

Any delay in the payment of the financial contribution shall give rise to the payment of default interest by Serbia on the outstanding amount from the due date.

The interest rate for amounts receivable not paid on the due date shall be the rate applied by the European Central Bank to its principal refinancing operations, as published in the C series of *the Official Journal of the European Union*, in force on the first calendar day of the month in which the due date falls, increased by three and a half percentage points.

Annex II
Sound Financial Management
Protection of financial interests and recover

Article 1
Reviews and audits

1. The European Union shall have the right to conduct, in accordance with the applicable acts of one or more Union institutions or bodies and as provided in relevant agreements and/or contracts, technical, scientific, financial, or other types of reviews and audits on the premises of any natural person residing in or any legal entity established in Serbia and receiving European Union funding, as well as any third party involved in the implementation of Union funds residing or established in Serbia. Such review and audits may be carried out by the agents of the institutions and bodies of the European Union, in particular of the European Commission and the European Court of Auditors, or by other persons mandated by the European Commission.
2. The agents of the institutions and bodies of the European Union, in particular of the European Commission and the European Court of Auditors, and the other persons mandated by the European Commission, shall have appropriate access to sites, works and documents (both in electronic and paper versions) and to all the information required in order to carry out such audits, including the right of obtaining a physical/electronic copy of, and extracts from, any document or the contents of any data medium held by the audited natural or legal person , or by the audited third party.
3. Serbia shall not prevent or raise any particular obstacle to the right of entrance in Serbia and to the access to the premises of the agents and other persons referred to in paragraph 2 on the grounds of the exercise of their duties referred to in this Article.
4. The reviews and audits may be carried out, also after the suspension of application of this Agreement pursuant to its Article 5(5), the cessation of provisional application or its termination, on the terms laid down in the applicable acts of one or more European Union institutions or bodies and as provided in relevant agreements and/or contracts in relation to any legal commitment implementing the European Union budget entered into by the European Union before the date on which the suspension of application of this Agreement pursuant to its Article 5(5), the cessation of provisional application or termination of this Agreement takes effect.

Article 2

Fight against irregularities, fraud, and other criminal offences affecting the financial interests of the Union

1. The European Commission and the European Anti-Fraud Office (OLAF) shall be authorised to carry out administrative investigations, including on-the-spot checks and inspections, on the territory of Serbia. These investigations shall be carried out in accordance with the terms and conditions established by applicable acts of one or more Union institutions.
2. The competent Serbian authorities shall inform the European Commission or OLAF within reasonable time of any fact or suspicion which has come to their notice relating to an irregularity, fraud or other illegal activity affecting the financial interests of the Union.
3. On-the-spot checks and inspections may be carried out on the premises of any natural person residing in or legal entity established in Serbia and receiving Union funds, as well as of any third party involved in the implementation of Union funds residing or established in Serbia.
4. On-the-spot checks and inspections shall be prepared and conducted by the European Commission or OLAF in close collaboration with the competent Serbian authority designated by Serbia government. The designated authority shall be notified a reasonable time in advance of the object, purpose and legal basis of the checks and inspections, so that it can provide assistance. To that end, the officials of the competent Serbian authorities may participate in the on-the-spot checks and inspections.
5. Upon request by the Serbian authorities, the on-the-spot checks and inspections may be carried out jointly with the European Commission or OLAF.
6. Commission agents and OLAF staff shall have access to all the information and documentation, including computer data, on the operations concerned, which are required for the proper conduct of the on-the-spot checks and inspections. They may, in particular, copy relevant documents.
7. Where the person, entity or another third party resists an on-the-spot check or inspection, the Serbian authorities, acting in accordance with national rules and regulations, shall assist the European Commission or OLAF, to allow them to fulfil their duty in carrying out an on-the-spot check or inspection. This assistance shall include taking the appropriate precautionary measures under national law, in particular in order to safeguard evidence.
8. The European Commission or OLAF shall inform the Serbian authorities of the result of such checks and inspections. In particular, the European Commission or OLAF shall report as soon as possible to the competent Serbian authority any fact or suspicion relating to an irregularity which has come to their notice in the course of the on-the-spot check or inspection.

9. Without prejudice to application of the Serbian criminal law, the European Commission may impose administrative measures and penalties on legal or natural persons of Serbia participating in the implementation of a programme or activity in accordance with European Union legislation.
10. For the purposes of proper implementation of this Article, the European Commission or OLAF and the Serbian competent authorities shall regularly exchange information and, at the request of one of the parties to this Agreement, consult each other.
11. In order to facilitate effective cooperation and exchange of information with OLAF, Serbia shall designate a contact point.
12. Information exchanged between the European Commission or OLAF and the Serbian competent authorities shall take place having due regard to the confidentiality requirements. Personal data included in the exchange of information shall be protected in accordance with applicable rules.
13. The Serbian authorities shall cooperate with the European Public Prosecutor's Office to allow it to fulfil its duty to investigate, prosecute and bring to judgment the perpetrators of, and accomplices to, criminal offences affecting the financial interests of the European Union in accordance with the applicable legislation.

Article 3

Recovery and enforcement

1. Decisions adopted by the European Commission imposing a pecuniary obligation on legal or natural persons other than States in relation to any claims stemming from the Single Market Programme shall be enforceable in Serbia. The order for enforcement shall be appended to the decision, without any other formality than a verification of the authenticity of the decision by the national authority designated for this purpose by the government of Serbia. The government of Serbia shall make known its designated national authority to the Commission and the Court of Justice of the European Union. In accordance with Article 4, the European Commission shall be entitled to notify such enforceable decisions directly to persons residing and legal entities established in Serbia. Enforcement shall take place in accordance with the Serbian law and rules of procedure.
2. Judgments and orders of the Court of Justice of the European Union delivered in application of an arbitration clause contained in a contract or agreement in relation to Union programmes, activities, actions, or projects shall be enforceable in Serbia in the same manner as European Commission decisions referred to in paragraph (1).
3. The Court of Justice of the European Union shall have jurisdiction to review the legality of the decision of the Commission referred to in paragraph 1 and to

suspend its enforcement. However, the Courts of Serbia shall have jurisdiction over complaints that enforcement is being carried out in an irregular manner.

Article 4

Communication and exchange of information

The European Union institutions and bodies involved in the implementation of Single Market Programme, or in controls over that programme, shall be entitled to communicate directly, including through electronic exchange systems, with any natural person residing in or legal entity established in Serbia and receiving Union funds, as well as any third party involved in the implementation of Union funds residing or established in Serbia. Such persons, entities and parties may submit directly to the European Union institutions and bodies all relevant information and documentation which they are required to submit on the basis of the European Union legislation applicable to the Union programme and of the contracts or agreements concluded to implement that programme.

SPORAZUM

između Republike Srbije, s jedne strane, i Evropske unije, s druge strane, o učešću Republike Srbije u Programu jedinstvenog tržišta Evropske unije

Vlada Republike Srbije (u daljem tekstu: „Srbija”), kao zastupnik Republike Srbije,

kao jedna strana potpisnica,

i

Evropska komisija (u daljem tekstu „Komisija”), u ime Evropske unije,

kao druga strana potpisnica,

u daljem tekstu „Strane”

S OBZIROM NA TO DA Okvirni sporazum između Evropske zajednice i Republike Srbije o opštim principima za učešće Srbije u programima Zajednice

¹ predviđa da se posebni uslovi i odredbe u vezi sa učešćem Srbije u svakom pojedinačnom programu, a posebno finansijski doprinos koji se plaća, utvrđuju sporazumom između Komisije i nadležnih organa Srbije;

S OBZIROM NA TO DA je Program Evropske unije za jedinstveno tržište uspostavljen Uredbom (EU) 2021/690 Evropskog parlamenta i Saveta² (u daljem tekstu „Program jedinstvenog tržišta”);

S OBZIROM NA TO DA posebne odredbe i uslovi pridruživanja treba da budu utvrđeni međunarodnim sporazumom između Evropske unije i pridružene zemlje;

PREPOZNAJUĆI opšte principe utvrđene Uredbom (EU) 2021/690 Evropskog parlamenta i Saveta;

S OBZIROM NA TO DA, shodno Uredbi (EU) 2021/690 Evropskog parlamenta i Saveta, zemlje pristupnice, zemlje kandidati i potencijalni kandidati i zemlje Evropske susedske politike mogu učestvovati u skladu sa opštim principima i opštim uslovima i odredbama za učešće tih zemalja u programima Unije utvrđenim u odgovarajućim okvirnim sporazumima i odlukama Saveta za pridruživanje, ili u sličnim sporazumima, i u skladu sa posebnim uslovima utvrđenim u sporazumima između Unije i tih

¹ OJ L 192, 22. jul 2005, str.29

² Uredba (EU) 2021/690 Evropskog parlamenta i Saveta od 28. aprila 2021. o uspostavljanju programa za unutrašnje tržište, konkurentnost preduzeća, uključujući mala i srednja preduzeća, oblast biljaka, životinja, hrane i stočne hrane, i evropske statistike (Program jedinstvenog tržišta) i stavljanja van snage Uredbi (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014 i (EU) br. 652/2014, OJ L 153, 3. maj 2021, str. 1.

zemalja;

PRIZNAJUĆI ciljeve Programa jedinstvenog tržišta za poboljšanje funkcionisanja unutrašnjeg tržišta, a posebno za zaštitu i osnaživanje građana, potrošača i preduzeća, posebno malih i srednjih preduzeća, sprovođenjem zakona Evropske unije, olakšavanjem pristupa tržištu, postavljanjem standarda i promovisanjem zdravlja i dobrobiti ljudi, životinja i biljaka, uz poštovanje principa održivog razvoja i obezbeđivanje visokog nivoa zaštite potrošača, kao i za razvoj, proizvodnju i distribuciju visokokvalitetnih, uporedivih, pravovremenih i pouzdanih evropskih statistika koje su u osnovi kreiranja, praćenja i evaluacije svih politika Evropske unije i pomoći građanima, kreatorima politike, vlastima, preduzećima, akademskim krugovima i medijima da donose informisane odluke i da aktivno učestvuju u demokratskom procesu;

PREPOZNAJUĆI zajedničku želju Strana da razvijaju, jačaju, stimulišu i proširuju svoje odnose i saradnju,

DOGOVORILE SU SE O SLEDEĆEM:

Član 1.

Delokrug udruživanja

Srbija će učestvovati kao pridružena država i doprineti specifičnom cilju koji odgovara osnovu 2(b), jačanje konkurentnosti i održivosti MSP i stvaranje dodatne vrednosti na nivou Evropske unije, Programa jedinstvenog tržišta iz člana 3. Uredbe (EU) 2021/690 Evropskog parlamenta i Saveta³ u njegovoj najnovijoj verziji.

Član 2.

Odredbe i uslovi učešća u Programu jedinstvenog tržišta

1. Srbija će učestvovati u Programu jedinstvenog tržišta u skladu sa uslovima utvrđenim Okvirnim sporazumom između Evropske zajednice i Republike Srbije o Opštim principima za učešće Srbije u programima Zajednice, i pod određenim uslovima i odredbama izloženim u nastavku ovog sporazuma, u pravnom aktu na koji se poziva u članu 1. ovog sporazuma, kao i u svim drugim pravilima koja se odnose na sprovođenje Programa jedinstvenog tržišta, u njihovim najnovijim verzijama.
2. Ukoliko nije drugačije određeno odredbama i uslovima iz stava 1. ovog člana, pravni subjekti osnovani u Srbiji mogu učestvovati u aktivnostima Programa jedinstvenog tržišta pod uslovima jednakim onima koji se primenjuju na pravne subjekte osnovane u Evropskoj uniji, uključujući poštovanje restriktivnih mera EU⁴.

³ Uredba (EU) 2021/690 Evropskog parlamenta i Saveta od 28. aprila 2021. o uspostavljanju programa za unutrašnje tržište, konkurentnost preduzeća, uključujući mala i srednja preduzeća, oblast bilja, životinja, hrane i stočne hrane, i evropske statistike (Program jedinstvenog tržišta) i stavljanja van snage Uredbi (EU) br. 99/2013, (EU) br. 1287/2013, (EU) br. 254/2014 i (EU) br. 652/2014, OJ L 153, 3. maj 2021, str. 1.

⁴ Restriktivne mere EU su restriktivne mere donete na osnovu Ugovora o Evropskoj uniji ili Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

3. Predstavnici Srbije imaju pravo da učestvuju kao posmatrači u odborima iz člana 21.1 Uredbe (EU) 2021/690 Evropskog parlamenta i Saveta, bez prava glasa i za tačke koje se tiču Srbije. Komisija se sastaje bez prisustva predstavnika Srbije u vreme glasanja. Srbija će biti obaveštena o rezultatu.
4. Putne troškove i dnevnice predstavnika i eksperata iz Srbije, radi učešća u svojstvu posmatrača u radu odbora iz člana 21.1 Uredbe (EU) 2021/690 Evropskog parlamenta i Saveta, ili na drugim sastancima u vezi sa sprovođenjem Programa jedinstvenog tržišta, Evropska unija će nadoknaditi po istoj osnovi kao i u skladu sa procedurama koje su na snazi za predstavnike država članica Evropske unije.
5. Srbija će po potrebi preduzeti sve neophodne mere kako bi obezbedila da roba i usluge, kupljene u Srbiji ili uvezene u Srbiju, koje se delimično ili u potpunosti finansiraju u skladu sa ugovorima o grantu i/ili ugovorima zaključenim za realizaciju aktivnosti u skladu sa ovim ugovorom, budu oslobođene carina, uvoznih dažbina i drugih fiskalnih dažbina, uključujući PDV, koji se primenjuju u Srbiji.

Član 3.

Finansijski doprinos

1. Učešće Srbije ili pravnih subjekata iz Srbije u Programu jedinstvenog tržišta podleže uslovu da Srbija finansijski doprinosi Programu i povezanim troškovima upravljanja, izvršenja i operativnim troškovima u okviru opšteg budžeta Evropske unije (u daljem tekstu „budžet Unije”).
2. Finansijski doprinos predstavlja zbir:
 - a. operativnog doprinosa; i
 - b. naknade za učešće.
3. Finansijski doprinos će biti u obliku godišnje uplate dostavljene u jednoj rati, a rok dospeća biće najkasnije u maju.
4. Operativni doprinos pokriva operativne rashode i rashode za podršku Programa i predstavlja dodatak aproprijacijama kako za obaveze tako i za plaćanja na iznose koji su uneti u konačno usvojeni budžet Unije za Program jedinstvenog tržišta.
5. Početni operativni doprinos zasniva se na ključu za plaćanje doprinosa koji je definisan kao odnos bruto domaćeg proizvoda (BDP) Srbije po tržišnim cenama naspram BDP-a Evropske unije po tržišnim cenama. BDP po tržišnim cenama koji će se primenjivati određuju posebne službe Komisije na osnovu najnovijih statističkih podataka dostupnih za budžetski proračun u godini koja prethodi godini u kojoj dospeva godišnja uplata. Prilagođavanja ovog ključa doprinosa su navedena u Prilogu I.
6. Početni operativni doprinos se izračunava primenom ključa za plaćanje doprinosa, usklađenog prema početnim aproprijacijama za obaveze unetim u

budžet Evropske unije konačno usvojen za važeću godinu za finansiranje Programa jedinstvenog tržišta.

7. Naknada za učešće iznosiće 4% godišnjeg početnog operativnog doprinosa izračunatog u skladu sa st. 5. i 6. i biće postepeno uvedena kao što je navedeno u Prilogu I. Naknada za učešće neće biti predmet retrospektivnih prilagođavanja ili korekcija.
8. Evropska unija će Srbiji pružiti informacije u vezi sa njenim finansijskim učešćem koje su uključene u informacije o budžetu, računovodstvu, učinku i evaluaciji koje se dostavljaju budžetskim organima Evropske unije i organima za vršenje javnog ovlašćenja u vezi sa Programom jedinstvenog tržišta. Te informacije će biti pružene uz dužno poštovanje pravila o poverljivosti i zaštiti podataka Evropske unije i Srbije i ne dovode u pitanje informacije koje Srbija ima pravo da dobije u skladu sa Prilogom II.
9. Svi doprinosi Srbije ili uplate iz Evropske unije, kao i obračun iznosa koji dospevaju ili će biti primljeni, vrše se u evrima.

Član 4.

Praćenje, evaluacija i izveštavanje

1. Ne dovodeći u pitanje odgovornosti i dužnosti Komisije, Evropske kancelarije za borbu protiv prevara (OLAF) i Revizorskog suda Evropske unije u vezi sa praćenjem i evaluacijom Programa jedinstvenog tržišta, učešće Srbije u tom Programu biće kontinuirano praćeno na partnerskoj osnovi uključujući Komisiju i Srbiju.
2. Pravila koja se odnose na dobro finansijsko upravljanje, uključujući finansijsku kontrolu, oporavak i druge mere u borbi protiv prevara u vezi sa finansiranjem Evropske unije u skladu sa ovim sporazumom, utvrđena su Prilogom II.

Član 5.

Završne odredbe

1. Ovaj sporazum stupa na snagu na dan kada Strane obaveste jedna drugu o završetku svojih internih procedura neophodnih za tu svrhu.
2. Ovaj sporazum će se primenjivati od 1. januara 2021. godine. Ostaće na snazi onoliko dugo koliko je neophodno za sve projekte i akcije, aktivnosti ili delove istih koji se finansiraju iz Programa jedinstvenog tržišta, sve radnje neophodne za zaštitu finansijskih interesa Evropske unije i sve finansijske obaveze koje proističu iz implementacije ovog sporazuma između Strana koje treba da budu ispunjene.
3. Evropska unija i Republika Srbija mogu privremeno primeniti ovaj sporazum u skladu sa svojim internim procedurama i zakonodavstvom. Privremena primena počinje na dan kada Strane obaveste jedna drugu o završetku svojih internih procedura neophodnih za tu svrhu.
4. Ukoliko Srbija obavesti Komisiju koja deluje u ime Evropske unije da neće završiti

svoje interne procedure neophodne za stupanje na snagu ovog sporazuma, ovaj sporazum prestaje da se privremeno primenjuje na dan kada Komisija primi ovo obaveštenje, što će predstavljati datum prestanka važenja ovog sporazuma.

5. Evropska unija može suspendovati primenu ovog sporazuma u slučaju neplaćanja finansijskog ili operativnog doprinosa koji dospeva za Republiku Srbiju u skladu sa tačkom II stava 3. Priloga I.

U slučaju neplaćanja koje može značajno ugroziti sprovođenje i upravljanje Programom jedinstvenog tržišta, Komisija će poslati službeno pismo opomene. Ukoliko se uplata ne izvrši u roku od 20 radnih dana nakon zvaničnog pisma opomene, Komisija će obavestiti Srbiju o suspenziji primene ovog sporazuma zvaničnim pismom obaveštenja koje stupa na snagu 15 dana od dana prijema ovog obaveštenja od strane Srbije.

U slučaju da se primena ovog sporazuma suspenduje, pravni subjekti osnovani u Srbiji neće imati pravo da učestvuju u postupcima dodele koji još nisu završeni kada suspenzija stupa na snagu. Postupak dodele smatra se završenim kada su preuzete zakonske obaveze kao rezultat ovog postupka.

Suspenzija ne utiče na pravne obaveze preuzete sa pravnim subjektima osnovanim u Srbiji pre stupanja na snagu suspenzije. Ovaj sporazum će nastaviti da se primenjuje na takve pravne obaveze.

Evropska unija će bez odlaganja obavestiti Republiku Srbiju kada primi ceo iznos dugovanog finansijskog ili operativnog doprinosa. Suspenzija će biti ukinuta sa trenutnim dejstvom nakon ovog obaveštenja.

Od dana ukidanja suspenzije, pravni subjekti Srbije će ponovo biti kvalifikovani za postupke dodele koji su pokrenuti posle ovog datuma i za postupke dodele koji su pokrenuti pre ovog datuma, a za koje nisu istekli rokovi za podnošenje prijave.

6. Svaka Strana može da raskine ovaj sporazum u bilo kom trenutku pismenim obaveštenjem o nameri da ga raskine.

Raskid stupa na snagu tri kalendarska meseca od datuma kada pismeno obaveštenje stigne primaocu. Datum na koji raskid stupa na snagu predstavljaće datum raskida u smislu i u svrhe ovog sporazuma.

7. Kada ovaj sporazum prestane da se privremeno primenjuje u skladu sa stavom 4. ili bude raskinut u skladu sa stavom 6, Strane su saglasne da:

- (a) projekti ili radnje, aktivnosti ili njihovi delovi u vezi sa kojima su preuzete pravne obaveze tokom privremene primene i/ili nakon stupanja na snagu ovog sporazuma, i pre nego što ovaj sporazum prestane da se primenjuje ili bude raskinut, nastaviće se do njihovog završetka pod uslovima navedenim u ovom sporazumu;

- (b) godišnji finansijski doprinos godine N tokom koje ovaj sporazum prestaje privremeno da se primenjuje ili je raskinut biće plaćen u skladu sa članom 3.

Strane će zajedničkom saglasnošću rešiti sve druge posledice raskida ili prestanka privremene primene ovog sporazuma.

8. Ovaj sporazum može se izmeniti i dopuniti samo u pisanoj formi uz zajedničku saglasnost Strana. Stupanje na snagu izmena i dopuna će se odvijati po istoj proceduri koja se primenjuje za stupanje na snagu ovog sporazuma.
9. Prilozi ovog sporazuma čine sastavni deo ovog sporazuma.
10. Engleski jezik će se koristiti za procedure vezane za zahteve, ugovore i izveštaje, kao i za druge administrativne aspekte Programa jedinstvenog tržišta.

Ovaj sporazum je sačinjen u dva primerka na engleskom jeziku.

Sačinjeno u Beogradu i Briselu, 12. septembra 2023. godine.

*Za Vladu Republike Srbije, kao
zastupnika Republike Srbije*

*Za Evropsku komisiju, u ime Evropske
unije*

Siniša MALI
Potpredsednik Vlade i ministar finansija

Kerstin JORNA
*Generalni direktor
Generalni direktorat za unutrašnje tržište,
industriju, preduzetništvo i MSP*

PRILOG I: Pravila koja regulišu finansijski doprinos Republike Srbije Programu jedinstvenog tržišta (2021-2027)

PRILOG II: Dobro finansijsko upravljanje

PRILOG I

**Pravila koja regulišu finansijski doprinos Republike Srbije
Programu jedinstvenog tržišta (2021-2027)**

I. Obračun finansijskog doprinosa Srbije

1. Finansijski doprinos Srbije Programu jedinstvenog tržišta utvrđuje se na godišnjem nivou srazmerno iznosu koji je svake godine dostupan u budžetu Evropske unije za izdvajanja za obaveze potrebne za upravljanje, izvršenje i funkcionisanje Programa jedinstvenog tržišta.
2. Naknada za učešće iz člana 3(7) ovog sporazuma će se postepeno povećavati na sledeći način:
 - 2021: 0,5%;
 - 2022: 1%;
 - 2023: 1,5%;
 - 2024: 2%;
 - 2025: 2,5%;
 - 2026: 3%;
 - 2027: 4%.
3. U skladu sa članom 3(5) ovog sporazuma, početni operativni doprinos koji Srbija treba da plati za svoje učešće u Programu jedinstvenog tržišta biće izračunat za odgovarajuće finansijske godine primenom usklađenog ključa za plaćanje doprinosa.

Usklađivanje ključa za plaćanje doprinosa vrši se na sledeći način:

Усклађен кључ за плаћање доприноса

= Кључ за плаћање доприноса × Коефицијент

Koeficijent koji se koristi za gore-navedeni obračun za usklađivanje ključa za plaćanje doprinosa iznosiće 0.01 za 2021. godinu i 0.50 za 2022-2027.

II. Uplata finansijskog doprinosa Srbije

1. Komisija će Srbiji, u najkraćem mogućem roku, a najkasnije prilikom objavljivanja prvog poziva za sredstva u finansijskoj godini, saopštiti sledeće informacije:
 - a. iznose aproprijacija za preuzimanje obaveza u budžetu Unije koji su konačno usvojeni za predmetnu godinu za budžetske linije koje se odnose na učešće Srbije u Programu jedinstvenog tržišta;
 - b. iznos naknade za učešće iz člana 3(7) ovog sporazuma;

Na osnovu svog Nacrta budžeta, Komisija će dati procenu informacija za narednu godinu u skladu sa tačkama (a) i (b) što je pre moguće, a najkasnije do 1. septembra finansijske godine.

2. Komisija će najkasnije u aprilu svake finansijske godine uputiti poziv Srbiji za sredstva koja odgovaraju njenom doprinosu u skladu sa ovim sporazumom.
- Svaki poziv za sredstva predviđa uplatu doprinosa Srbije najkasnije 30 dana od dana objavljivanja poziva za sredstva.

Za prve tri godine primene ovog sporazuma, Komisija će objaviti jedinstveni poziv za sredstva, u roku od 60 dana od dana kada ovaj sporazum počinje da proizvodi pravno dejstvo.

3. Srbija će platiti svoj finansijski doprinos u skladu sa ovim sporazumom u skladu sa tačkom II ovog Priloga. U slučaju izostanka plaćanja od strane Srbije do propisanog roka, Komisija će poslati službeno pismo opomene.

Svako kašnjenje u uplati novčanog doprinosa dovodi do plaćanja zatezne kamate od strane Srbije na preostali iznos od dana dospeća.

Kamatna stopa za iznose potraživanja koji nisu plaćeni na dan dospeća biće stopa koju primenjuje Evropska centralna banka na svoje glavne operacije refinansiranja, kako je objavljeno u seriji C Službenog lista Evropske unije, koja je na snazi prvog kalendarskog dana meseca u koji pada rok dospeća, uvećan za tri i po procentna poena.

PRILOG II
Dobro finansijsko upravljanje
Zaštita finansijskih interesa i nadoknada troškova

Član 1.

Izveštaj i Revizija

1. Evropska unija ima pravo da sprovodi, u skladu sa važećim aktima jedne ili više institucija ili tela Evropske Unije i kako je predviđeno relevantnim sporazumima i/ili ugovorima, tehničke, naučne, finansijske ili druge vrste pregleda i revizije u prostorijama bilo kog fizičkog lica sa prebivalištem ili bilo kog pravnog subjekta osnovanog u Republici Srbiji i koje prima sredstva Evropske unije, kao i bilo koje treće strane uključene u implementaciju fondova Unije sa prebivalištem ili sedištem u Srbiji. Takve izveštaje i revizije mogu sprovoditi predstavnici (zastupnici) institucija i tela Evropske unije, posebno Evropske komisije i Evropskog revizorskog suda, ili druga lica ovlašćena od strane Evropske komisije.
2. Predstavnici institucija i tela Evropske unije, posebno Evropske komisije i Evropskog revizorskog suda, i druga lica ovlašćena od strane Evropske komisije, imaće odgovarajući pristup lokacijama, radovima i dokumentima (kako u elektronskoj, tako i u papirnoj verziji) i svim informacijama potrebnim za obavljanje takvih revizija, uključujući pravo na dobijanje fizičke/elektronske kopije i izvoda iz bilo kog dokumenta ili sadržaja bilo kog medijuma za skladištenje podataka koji upotrebljava fizičko ili pravno lice koje je predmet revizije, ili treća strana koja je predmet revizije.
3. Srbija neće sprečavati niti postavljati bilo koju posebnu prepreku za pravo ulaska u Republiku Srbiju i pristup prostorijama zastupnika i drugih lica navedenih u stavu 2. po osnovu vršenja njihovih dužnosti iz ovog člana.
4. Izveštaji i revizije mogu se vršiti i nakon suspenzije primene ovog sporazuma u skladu sa članom 5(5), prestanka privremene primene ili njenog raskida, pod uslovima utvrđenim u važećim aktima jedne ili više institucija ili tela Evropske unije i kako je predviđeno u relevantnim sporazumima i/ili ugovorima u vezi sa svakom pravnom obavezom za sprovođenje budžeta Evropske unije koju je preuzela Evropska unija pre datuma stupanja na snagu suspenzije primene ovog sporazuma u skladu sa članom 5(5), prestanka privremene primene ili raskida ovog sporazuma.

Član 2.

Borba protiv nepravilnosti, prevara i drugih krivičnih dela
koja utiču na finansijske interese Evropske unije

1. Evropska komisija i Evropska kancelarija za borbu protiv prevara (OLAF)

ovlašćeni su da sprovode administrativne istrage, uključujući provere i inspekcije na licu mesta, na teritoriji Srbije. Ove istrage će se sprovoditi u skladu sa odredbama i uslovima utvrđenim važećim aktima jedne ili više institucija Evropske unije.

2. Nadležni organi Srbije će u razumnom roku obavestiti Evropsku komisiju ili OLAF o svakoj činjenici ili sumnji koju su primetili ili o kojoj su obavešteni u vezi sa nepravilnostima, prevaram ili drugim nezakonitim aktivnostima koje utiču na finansijske interese Evropske unije.
3. Provere i inspekcije na licu mesta mogu se vršiti u prostorijama bilo kog fizičkog lica sa prebivalištem ili pravnog lica osnovanog u Srbiji i primaoca sredstava Evropske unije, kao i bilo kog trećeg lica uključenog u primenu sredstava Evropske unije sa prebivalištem ili sedištem u Srbiji.
4. Provere i inspekcije na licu mesta priprema i sprovodi Evropska komisija ili OLAF u bliskoj saradnji sa nadležnim organom Srbije koji imenuje Vlada Srbije. Imenovani organ će biti obavešten u razumnom roku i unapred o predmetu, svrsi i pravnom osnovu provera i inspekcija, kako bi mogao da pruži pomoć. U tom cilju, službena lica nadležnih organa Srbije mogu da učestvuju u proverama i inspekcijama na licu mesta.
5. Na zahtev srpskih vlasti, provere i inspekcije na licu mesta mogu se obavljati zajedno sa Evropskom komisijom ili OLAF-om.
6. Zastupnici Komisije i osoblje OLAF-a imaće pristup svim informacijama i dokumentaciji, uključujući kompjuterske podatke, o predmetnim operacijama, koje su neophodne za pravilno sprovođenje provera i inspekcija na licu mesta. Oni mogu, posebno, kopirati relevantne dokumente.
7. Kada se lice, subjekt ili treće lice suprotstavi proveru ili inspekciji na licu mesta, srpske vlasti će, postupajući u skladu sa državnim pravilima i propisima, pomoći Evropskoj komisiji ili OLAF-u, kako bi im omogućili da ispune svoju dužnost u sprovođenju provera ili inspekcije na licu mesta. Ova pomoć će uključivati preduzimanje odgovarajućih mera predostrožnosti u skladu sa nacionalnim zakonom, posebno u cilju zaštite dokaza.
8. Evropska komisija ili OLAF će obavestiti srpske vlasti o rezultatima takvih provera i inspekcija. Konkretno, Evropska komisija ili OLAF će u najkraćem mogućem roku prijaviti nadležnom organu Srbije svaku činjenicu ili sumnju u vezi sa nepravilnostima koje su primećene tokom provera ili inspekcije na licu mesta.
9. Ne dovodeći u pitanje primenu krivičnog prava Srbije, Evropska komisija može izreći administrativne mere i kazne pravnim ili fizičkim licima Srbije koja učestvuju u sprovođenju programa ili aktivnosti u skladu sa zakonodavstvom Evropske unije.

10. U cilju pravilnog sprovođenja ovog člana, Evropska komisija ili OLAF i nadležni organi Srbije će redovno razmenjivati informacije i, na zahtev jedne od strana ovog sporazuma, međusobno se konsultovati.
11. Kako bi se olakšala delotvorna saradnja i razmena informacija sa OLAF-om, Srbija će imenovati direktnu kontakt osobu.
12. Informacije koje se razmenjuju između Evropske komisije ili OLAF-a i nadležnih organa Srbije odvićać se uz dužno poštovanje zahteva o poverljivosti. Lični podaci uključeni u razmenu informacija bićć zaštićeni u skladu sa važećim pravilima.
13. Nadležni organi Srbije sarađivaćć sa Evropskim javnim tužilaštvom kako bi mu omogućili da ispuni svoju dužnost istrage, krivićnog gonjenja i izvršenja presude učiniocima i saućesnicima krivićnih dela koja utiću na finansijske interese Evropske unije u skladu sa važećim zakonodavstvom.

Ćlan 3.

Nadoknada troškova i izvršenje

1. Rešenja Evropske komisije kojima se namećć novćana obaveza pravnim ili fizićkim licima koja ne predstavljaju državu u vezi sa potraživanjima koja proizlaze iz Programa jedinstvenog tržišta bićć sprovedena u Srbiji. Rešenju se prilažć i nalog o izvršenju, bez ikakve druge formalnosti osim provere autentićnosti rešenja od strane drćavnog organa koji je za ovu svrhu imenovan od strane Vlade Republike Srbije. Vlada Republike Srbije obaveštava Komisiju i Sud pravde Evropske unije o svom imenovanom drćavnom organu. U skladu sa ćlanom 4, Evropska komisija ima pravo da o takvim izvršnim odlukama obavesti direktno lica sa prebivališteć i pravne subjekte osnovane u Srbiji. Izvršenje se odvija u skladu sa srpskim zakonom i pravilima postupka.
2. Presude i nalozi Suda pravde Evropske unije doneti uz primenu arbitražne klauzule sadržane u ugovoru ili sporazumu u vezi sa programima, aktivnostima, akcijama ili projektima Unije, izvršni su i primenljivi u Srbiji na isti naćin kao i rešenja Evropske komisije navedena u stavu (1).
3. Sud pravde Evropske unije nadležan je da preispituje zakonitost rešenja Komisije iz stava 1. i da obustavi njegovo izvršenje. Međutim, za pritužbe da se izvršenje sprovodi na nepravilan naćin nadležni su sudovi Srbije.

Ćlan 4.

Komunikacija i razmena informacija

Institucije i tela Evropske unije uključena u sprovođenje Programa jedinstvenog tržišta, ili u kontrolu nad tim programom, imaju pravo da direktno komuniciraju, uključujući i putem sistema elektronske razmene, sa svakim fizičkim licem sa prebivalištem ili pravnim subjektom osnovanim u Republici Srbiji i primaocem fondova Unije, kao i bilo kojom trećom stranom uključenom u implementaciju fondova Unije sa prebivalištem ili sedištem u Srbiji. Takva lica, subjekti i strane mogu direktno institucijama i telima Evropske unije dostaviti sve relevantne informacije i dokumentaciju koju su obavezni da dostave na osnovu zakonodavstva Evropske unije koje se primenjuje na program Evropske unije kao i na osnovu ugovora ili sporazuma zaključenih radi sprovođenja tog programa.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

OBRAZLOŽENJE

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 99. stav 1. tačka 4) Ustava Republike Srbije, kojima je, između ostalog, propisano da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore kad je zakonom predviđena obaveza njihovog potvrđivanja.

Članom 14. Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Službeni glasnik RS” broj 32/13), kojim je predviđeno da Narodna skupština potvrđuje međunarodne ugovore vojne, političke i ekonomske prirode, ugovore kojima se stvaraju finansijske obaveze za Republiku Srbiju, ugovore koji zahtevaju donošenje novih ili izmenu važećih zakona i ugovore kojima se odstupa od postojećih zakonskih rešenja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju, koji je stupio na snagu 1. septembra 2013. godine, Republika Srbija je dobila status države pridružene Evropskoj uniji. U januaru 2014. godine formalno su započeti pregovori o članstvu u Evropskoj uniji i Republika Srbija ima status kandidata za članstvo u Evropskoj uniji. Poglavlje u okviru kog se pregovaraju pitanja iz oblasti konkurentnosti je 20 – Preduzetništvo i industrijska politika (Klaster 3 po revidiranoj metodologiji o pristupanju).

Pored učešća u pregovorima o pristupanju, Republika Srbija je do sada zaključila brojne međunarodne ugovore sa Evropskom unijom i njenim državama članicama. Republika Srbija je na osnovu Zakona o ratifikaciji Okvirnog sporazuma između Evropske zajednice i Srbije i Crne Gore o opštim principima učešća Srbije i Crne Gore u programima Zajednice, sa aneksom „Službeni list SCG- Međunarodni ugovori”, broj 6/05) pozvana da učestvuje u programima Evropske unije, kao što su ERAZMUS+, Kreativna Evropa, Horizont i dr. i tokom više od decenije pravna i fizička lica ostvaruju bespovratna sredstva za realizaciju svojih aktivnosti iz ovih fondova. Stav Evropske komisije je da bi Republika Srbija trebalo da učestvuje u programima zajednice kao zemlja kandidat i budući član Evropske unije, jer se na ovaj način jača konkurentnost sa državama članicama Evropske unije.

Republika Srbija od 2008. godine učestvuje u Okvirnim programima Evropske unije za konkurentnost i inovativnost. U prethodnom programskom ciklusu Republika Srbija je učestvovala u Programu za konkurentnost malih i srednjih preduzeća (2014-2020) – COSME, koji je delom nastavljen kroz Program jedinstvenog tržišta. U tom smislu, priključivanje Programu jedinstvenog tržišta Evropske unije predstavljalo bi nastavak ove dugogodišnje saradnje koja bi doprinela jačanju konkurentnosti malih i srednjih preduzeća u Republici Srbiji, a i realizaciji aktivnosti u okviru pristupnih pregovora, posebno u Poglavlju 20 - Preduzetništvo i industrijska politika.

Imajući u vidu Okvirni sporazum između Evropske zajednice i Republike Srbije o opštim principima učešća Republike Srbije u programima Zajednice (Zakon o ratifikaciji Okvirnog sporazuma između Evropske zajednice i Srbije i Crne Gore o opštim principima učešća Srbije i Crne Gore u programima Zajednice, sa aneksom, „Službeni list SCG- Međunarodni ugovori”, broj 6/05), koji omogućava Evropskoj komisiji i nadležnim organima Republike Srbije da utvrde posebne odredbe i uslove, uključujući i finansijski doprinos, u pogledu učešća u programima Evropske unije, kao i da je Program jedinstvenog tržišta Evropske unije uspostavljen Uredbom (EU)

2021/690 Evropskog parlamenta i Saveta, postupajući u skladu sa odredbama Zakona o zaključivanju i izvršavanju međunarodnih ugovora, a povodom inicijative druge Strane, usaglašen je tekst Sporazuma između Republike Srbije, s jedne strane, i Evropske unije, s druge strane, o učešću Republike Srbije u Programu jedinstvenog tržišta Evropske unije (u daljem tekstu: Sporazum).

Program jedinstvenog tržišta Evropske unije namenjen je boljem funkcionisanju unutrašnjeg tržišta, jačanju konkurentnosti preduzeća, razvoju normi Evropske unije, održavanju sigurnosti hrane, izradi i distribuciji visokokvalitetnih statističkih podataka. Strukturu Programa čini šest stubova: unutrašnje tržište, konkurentnost malih i srednjih preduzeća, standardizacija, zaštita potrošača, lanci ishrane i statistika Evropske unije i zemlje kandidati imaju mogućnost da se opredele u kojim stubovima Programa jedinstvenog tržišta žele da učestvuju. Zaključeno je da je za Republiku Srbiju najrelevantniji stub Programa jedinstvenog tržišta stub koji se odnosi na konkurentnost malih i srednjih preduzeća koji delom i predstavlja nastavak prethodnog programa Evropske unije za konkurentnost malih i srednjih preduzeća (2014-2020) – COSME. U okviru ovog stuba predviđena su i finansijska sredstva za dalji rad projekta Evropska mreža preduzetništva (EEN mreža), koji funkcioniše u Republici Srbiji od 2008. godine i čije su aktivnosti usmerene na povezivanje sa partnerima u Evropskoj uniji, povećanje nivoa inovativnosti, digitalizacije, održivosti, internacionalizacije i konkurentnosti malih i srednjih preduzeća kako bi se poboljšala njihova otpornost i lakše se prilagodili novonastalim okolnostima. Pored EEN mreže učešće u Programu omogućava pravnim subjektima učešće u pozivima za razvoj klastera, turističke infrastrukture i preduzetništva mladih.

Državni interes Republike Srbije za zaključivanje Sporazuma između Evropske unije, s jedne strane, i Republike Srbije, s druge strane, o učešću Republike Srbije u Programu jedinstvenog tržišta Evropske unije je omogućavanje pravnim subjektima Republike Srbije učešće u konkursima za realizaciju projekata koji doprinose konkurentnosti malih i srednjih preduzeća. Pravna i fizička lica sa prebivalištem, odnosno sedištem u Republici Srbiji će biti u ravnopravnom položaju prilikom konkurisanja za budžetska sredstva Evropske unije koja su obezbeđena kroz Program Jedinstvenog tržišta sa organizacijama iz zemalja punopravnih članica Evropske unije. Uložena sredstva iz budžeta će se kroz projekte vraćati u zemlju. Kako se projekti dodeljuju na kompetitivnoj osnovi, može se očekivati da, uz angažovano i koordinisano učestvovanje u programu, korist od učešća u Programu bude veća od finansijskog doprinosa Republike Srbije budžetu Evropske unije.

Republika Srbija će imati status pridružene zemlje Programu jedinstvenog tržišta. Održavanjem učešća u Programu jedinstvenog tržišta, Republika Srbija se približava realizaciji obaveza koje čine sastavni deo pregovora o pristupanju Evropskoj uniji u okviru Poglavlja 20 - Preduzetništvo i industrijska politika.

Primena Sporazuma doprineće daljem razvoju sektora malih i srednjih preduzeća u Republici Srbiji kroz pružanje različitih usluga i pomoć u internacionalizaciji poslovanja i pozicioniranju na svetskom tržištu. Poseban značaj za mala i srednja preduzeća imaće pomoć koja se odnosi na prelazak na veću ekološku i društvenu održivost, poboljšanje otpornosti poslovanja i digitalnu transformaciju.

Odbor za privredu, regionalni razvoj, trgovinu, turizam i energetiku Narodne skupštine aktom 10 Broj: 337-1309/23 od 11. jula 2023. godine odobrio je privremenu primenu sporazuma, što je konstatovano Zaključkom Vlade Republike Srbije 05 Broj: 337-6787/2023 od 27. jula 2023. godine.

Dana 12. septembra 2023. godine u Beogradu i Briselu putem onlajn platforme Sporazum su potpisali potpredsednik Vlade Republike Srbije i ministar finansija, Siniša Mali i generalni direktor za unutrašnje tržište, industriju, preduzetništvo i MSP Evropske komisije, Kerstin Jorna.

U skladu sa navedenim, predlaže se ratifikacija Sporazuma između Republike Srbije, s jedne strane, i Evropske unije, s druge strane, o učešću Republike Srbije u Programu jedinstvenog tržišta Evropske unije.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. ovog zakona potvrđuje se Sporazum između Republike Srbije, s jedne strane, i Evropske unije, s druge strane, o učešću Republike Srbije u Programu jedinstvenog tržišta Evropske unije, sačinjen u Beogradu i Briselu, 12. septembra 2023. godine u originalu na engleskom jeziku.

Član 2. ovog zakona sadrži tekst Sporazuma između Republike Srbije, s jedne strane, i Evropske unije, s druge strane, o učešću Republike Srbije u Programu jedinstvenog tržišta Evropske unije, u originalu na engleskom jeziku i u prevodu na srpski jezik.

Članom 3. ovog zakona predviđa se stupanje na snagu zakona osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije – Međunarodni ugovori”.

IV. STVARANJE FINANSIJSKIH OBAVEZA ZA REPUBLIKU SRBIJU IZVRŠAVANJEM SPORAZUMA I SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

U skladu sa odredbama Sporazuma, koji podrazumeva retroaktivno učešće u Programu jedinstvenog tržišta počev od 1. januara 2021. godine, finansijski doprinos Republike Srbije Programu jedinstvenog tržišta za 2021, 2022. i 2023. godinu u iznosu od 67.562.261,05 dinara uplaćen je 19. novembra 2023. godine. Finansijski doprinos za 2024. godinu u iznosu od 32.322.582,93 dinara uplaćen je 25. aprila 2024. godine. Za period sprovođenja predmetnog akta zaključno sa 31. decembrom 2025. godine potreban iznos sredstava od 35.000.000,00 dinara za uplatu finansijskog doprinosa Republike Srbije Programu jedinstvenog tržišta obezbeđen je Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2025. godinu na Razdelu 21 – Ministarstvo privrede, Program 1509 – Podsticaji razvoju konkurentnosti privrede, Funkcija 410 – Opšti ekonomski i komercijalni poslovi i poslovi po pitanju rada, Programska aktivnost/Projekat 4002 – Podrška razvoju preduzetništva, Ekonomska klasifikacija 462 – Dotacije međunarodnim organizacijama.

Sredstva za realizaciju predmetnog akta u 2026. i 2027. godini biće obezbeđena u okviru limita za ministarstvo nadležno za oblast privrede i u skladu sa bilansnim mogućnostima budžeta Republike Srbije.